

Eksamensopgave i kursusfaget Børneret

Sommeren 2012

Det bemærkes, at alle opgaver skal besvares.

Opgave 1. (vægt 35%)

Hvilke overvejelser bør indgå i rettens vurdering af, om fælles forældremyndighed kan ophæves?

Opgave 2. (vægt 35%)

Marie og Frederik blev skilt efter 2 års ægteskab, da Bitte var 1 år. I de følgende år havde de ikke megen kontakt med hinanden, men den fælles forældremyndighed over Bitte fungerede, og begge forældre forblev bosiddende i Silkeborg. Bitte havde bopæl hos Marie og samvær med Frederik. Hun boede på skift 7 dage hos sin mor og 7 dage hos sin far. I foråret i det år Bitte skulle starte i skole, flyttede Marie imidlertid sammen med sin nye kæreste i Aarhus, hvor hun også havde fået arbejde. Marie indskrev Bitte i den lokale skole i Aarhus, men Frederik var uenig, og han forlangte, at Bitte skulle gå i skole i Silkeborg. Frederik meddelte skolen i Aarhus, at han var uenig i skolevalget. Ud over denne uenighed mellem Marie og Frederik var der i øvrigt ikke nogen konflikter med hensyn til den fælles forældremyndighed, og ingen af parterne havde ønske om ophævelse af den fælles forældremyndighed.

Hvilke overvejelser bør indgå i en løsning af skolevalgskonflikten? Der bør redegøres for alle relevante overvejelser – såvel de, der ikke kan anvendes, som de, der kan.

Opgave 3. (vægt 15%)

Frederiks søn Svend på 15 år fra et tidligere ægteskab følte sig noget overset på grund af konflikterne omkring halvøsteren, og en aften kastede han i frustration sten gennem 3 af Nordre Skoles store termoruder.

Skoleinspektøren, der klart på overvågningskameraer kunne se, hvem der havde forøvet hærværket, krævede betaling for ruderne hos Svend.

Svend havde penge, som dels stammede fra konfirmationsgaver, han selv måtte bestemme over, og dels fra sit job som avisbud, som han havde fået kort efter sin fødselsdag. Da han gerne ville undgå ballade med Frederik og sin mor, betalte han uden at orientere forældrene de ca. 9.000 kr., som skolen krævede for udskiftning af ruderne.

Da Frederik opdagede dette, gav han drengen en ordentlig forelæsning over emnet "god opførsel", og bagefter henvendte han sig til skolen og krævede pengene tilbage, da han mente, at

Svend ikke kunne disponere over et så stort beløb på egen hånd, og at pengene ikke var kommet ham til nytte overhovedet.

Skolen kontaktede en advokat for at høre, om den var forpligtet til at betale pengene tilbage.

Hvad skal advokaten svare?

Opgave 4. (vægt 15%)

Umiddelbart efter rudeknusningen havde Svend mødt sin 14-årige kammerat, Peter. På hver sin cykel kørte de to drenge over i den lokale døgnkiosk, hvor de hurtigt løb ind, og hver især fyldte lommerne med for cirka 500 kr. slik og cigaretter. I farten skubbede Peter til ekspedienten, så han faldt. Ekspedienten fik hurtigt ringet til politiet, som pågreb drengene 10 minutter senere.

Kan politiet tage drengene med på stationen, og kan det efterfølgende overvejes at arrangere konfliktråd?

(Der skal ikke tages stilling til, hvilke straffebud der kan være overtrådt, eller hvilke strafformer der kan komme på tale).

Opgavebesvarelsen ad opgave 2 bør indeholde følgende overvejelser:

- Skolevalg er "en væsentlig beslutning", som er omfattet af FAL § 3, stk. 1. Beslutningen om skolevalg kræver derfor enighed mellem forældrene.
- Forældrene har pligt til at sørge for, at Bitte kommer i skole. Det er en del af omsorgsplikten i henhold til FAL § 2. Forpligtelsen fremgår også af folkeskoleloven. Begge forældremyndighedsindehavere skal foretage indmeldelsen.
- Ud over uenigheden om skolevalget er Marie og Frederik enige for så vidt angår forældremyndigheden over Bitte. Det hindrer, at man kan løse konflikten ved at ophæve den fælles forældremyndighed, da ophævelse af den fælles forældremyndighed i henhold til forældreansvarslovens § 11 kræver "tungtvejende grunde". En skolevalgskonflikt er ikke i sig selv en tungtvejende grund. Desuden er det oplyst, at parret ikke ønsker den fælles forældremyndighed ophævet. Derfor er en midlertidig ophævelse af forældremyndigheden i henhold til FAL § 26, stk. 1, heller ikke en mulighed.
- Mægling og rådgivning skal nævnes, men forventes alene nævnt, da det ikke er en del af pensum i den kommenterede forældreansvarslov; men muligheden beskrives i T:FA 2011.513.
- Indmeldelse i skole skal foretages af begge forældremyndighedsindehavere. Her vil Frederik ikke samtykke.
- Internationale konventioner giver et barn ret til undervisning, og efter folkeskoleloven er forældrene forpligtede til at sikre, at barnet får undervisning. Ifølge Undervisningsministeriets fortolkning af folkeskoleloven må man anvende folkeskolelovens regler, når det er nødvendigt for at sikre et barn undervisning. Løsningen bliver herefter, at Bitte skal starte i den lokale skole, distriktsskolen i Aarhus, da Marie er bopælsforælder, jf. folkeskoleloven (§ 36, stk. 2).
- FAL § 4 og "barnets bedste" skal relateres til konflikten, ligesom FAL § 5 skal relateres.

Stine Krone Christensen: Den kommenterede forældreansvarslov siderne: 47-53, 73-81, 87-93, 93-97 og 158. Desuden T:FA 2011.513 og T:FA 2011.408 (hovedtræk).

Opgavebesvarelsen ad opgave 3 bør indeholde følgende overvejelser:

Svend pådrager sig gæld ved en skadegørende, groft uagtsom handling uden for kontrakt. Dette er ikke omfattet af den beskyttelse, som værgemålslovens § 1, stk. 2, giver mindreårige mod at afgive forpligtende løfter om at stifte gæld, hvorfor han naturligvis er forpligtet til at betale for sit hærværk.

De penge, Svend har, består dels af konfirmationspenge, der er givet til fri rådighed, dels løn, som han har tjent efter sin 15 års fødselsdag.

Da der er tale om henholdsvis selverhverv og gave givet til fri rådighed, er det irrelevant, om betalingen er kommet den umyndige til nytte. Tilbagebetalingsreglen i værgemålslovens § 45, stk. 1, 1. pkt., og nyttereglen i 2. pkt. gælder netop udtrykkeligt kun retshandler/betalinger, som er ugyldige på grund af umyndighed – og det er ikke tilfældet med den betaling, som foretages af den umyndige i opgaven.

Da betaling af denne gæld hermed er gyldig, og idet han ville kunne dømmes til at betale beløbet som erstatning for hærværket, vil skolen ikke skulle tilbagebetale noget.

Det vil derfor ikke være nødvendigt at gå ind i en nærmere diskussion af reglerne om selverhverv og gaver i værgemålslovens § 42, da Svend utvivlsomt skal betale erstatningen.

Hvis nogen skriver, at skolen kan/skal kræve de 7.500 kr. hos forældrene i medfør af lov om hæftelse for børns erstatningsansvar § 1, vil dette trække op, men det er ikke nævnt eller gennemgået i pensum.

Se hertil i pensum: Lennart Lynge Andersen og Palle Bo Madsen: Aftaler og Mellemmænd, 5. udgave, s. 151 med note 171.

Opgavebesvarelsen ad opgave 4 bør indeholde følgende overvejelser:

Politiet kan tage drengene med på stationen i medfør af RPL § 821a. Den gode besvarelse omtaler, at mindre indgribende foranstaltning skal foretrækkes om muligt.

Begge drenge kan deltage i konfliktråd, selvom kun Svend kan tiltales og straffes. Dette følger af lov om konfliktråd § 6 in fine (som er omdelt og gennemgået).

Nielsen, Gorm Tofttegaard: *Strafferet 1, Ansvar* (2008), s. 255-258.

Nielsen, Beth Grothe: *Historien om den kriminelle lavalder i Social Kritik* nr. 62 (1999), s. 56-61.

Storgaard, Anette: *Laveste alder for straf i Elholm, Thomas m. fl. (red): Liber amicorum et amicorum Karin Cornils*, s. 431-446.

RPL kapitel 75b og Lov om Konfliktråd.

Da spørgsmål 4 viste sig at være stillet uden for det beskrevne pensum, valgte eksaminator og censor at se bort fra dette spørgsmål ved bedømmelsen.

Beslutningen er tidligere meddelt på Aula.